

Jan Kotschack

VÅR HEMBYGD

Foto: Eilert
En familjehistoria

Ända sedan 1921 har Oscar Eilerts
Fotografateljé legat vid Strömsholms slott.
Huset är fortfarande i släktens ägo.
Bilderna på mannen i plommonstop med
familj, bil och chaufför är tagen kring 1928.
Pojken vid sidan om är fotografens son.

**Kolbäcks
hembygdsförening**

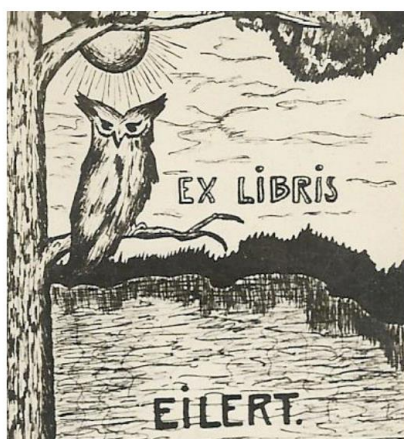
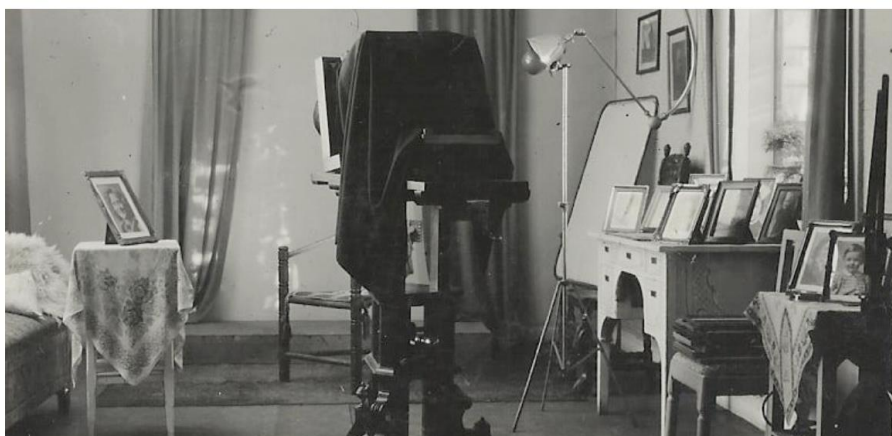
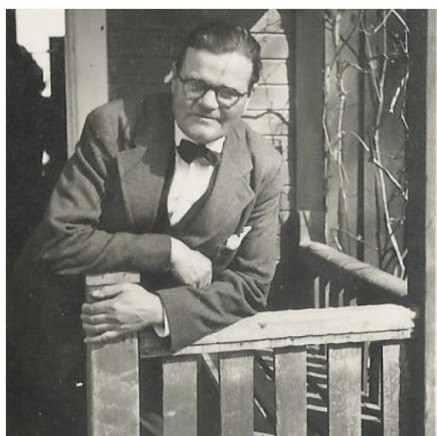
Oscar Eilerts gamla fotoateljé på Slottsvägen 33 vid Strömsholm sommaren 2022. Idag är det barnbarnet Anna som har huset som utställningslokal för sin keramik. Skylten (nedan) sitter vid vägen alldeles intill.

Länge trodde jag att Eilert var en fotograf och att han använde enbart sitt förnamn för att identifiera sig. Min första kontakt med denne Eilert var i samband med en skrift om Strömsholms kanal, till vilken jag fann flera bilder tagna av just denne fotograf.

Idag vet jag att Eilert är ett efternamn som står för flera generationer av fotografer.

Men allt började med Oscar Johansson, som blev Oscar J:son Eilert någon gång på 1920-talet. (En äldre bror som utvandrat till USA hette Eilert, i förnamn.) Oscar övertog fotoateljén 1918, tre år senare flyttade den till sin nuvarande plats i närheten av Strömsholms slott.

Övre raden, fr v: Fotografen Oscar Eilert utanför studion, interiör från ateljén. Nedre raden: Ateljén i sommarskrud, Oscars ExLibris, samt Oscar med Sven-Erik i trädgården bakom huset.

Allt som en landsortsfotograf gjorde för hundra år sedan stod på programmet för Oscar J:son: skolklasser, konfirmationer och vigslar, men också natur och miljöerna runt slottet i Strömsholm. Samt, förstås, hästar. Oscar blev så erkänd som hästfotograf att han 1926 fick skriva en artikel i facktidningen *Svensk Fotografisk Tidskrift* kring ämnet. Den inleds påföljande sätt:

Ehuru fotografering av hästar ej utgör någon väsentligare del av fotografens vardagsarbete, ställes han då och då, jämte så mycket annat tillfälligt arbete, inför en sådan uppgift. För landsortsfotografen förekommer detta givetvis oftare, än för kollegerna i de större städerna, vilkas arbeten mer eller mindre i huvudsak utgöres av porträtt. Den universella kunnighet, som blir en följd av landsortsfotografernas mångskiftande arbete, behöver även i många fall kompletteras med en smula insikt i fotografering av hästar. Jag tror mig därför fylla en viss uppgift, då jag nu helt kortfattat söker beskriva, hur en sådan fotografering bör försiggå.

Oscar ger sedan i artikeln konkreta råd om kameror och hur hästarna bör ställas upp för att göra sig bäst på bild.

Oscar, som var född i Värmland, gifte sig med Hildur från Munktorp. De fick två söner, Sven-Erik (född 1924) och Arne (född 1929), samt dottern Inga-Maj, som dog vid två års ålder. Bägge sönerna gick i faderns fotspår, vilket gör att det inte alltid är så lätt att veta vilken Eilert som ligger bakom en speciell bild.

Oscar dog 1979. Arne drev firman i Strömsholm vidare, medan Sven-Erik öppnade studio och fotobutik i Surahammar. Hans dotter Kerstin fortsatte verksamheten där till 1999 då hon flyttade till Enköping.

Förvandlingen. Oskar Johansson blir först Oscar Johansson, sedan Oscar J:son Eilert. Till slut signerar han bara sina foton Eilert.

En mycket vacker sommardag i juni 2022 träffar jag Kerstins storsyster Anna Eilert vid den gamla ateljén på Slottsvägen i Strömsholm. Hon är den nuvarande innehavaren av det historiska huset.

Medan hennes man Bengt klipper gräset i trädgården bakom ateljén så berättar Anna om sin släkt och visar bilder som hon har med sig.

Hon minns sin farfar Oscar som en riktig allkonstnär.

– Han älskade naturen och var mycket händig. Eftersom han tidigt blev änkling fick han också sköta mycket av hushållet för sönerna.

Anna kommer också ihåg berättelserna om när hennes mamma jagade ut en tjuv genom fönstret i ateljén och hur korna kunde käka upp foton som hängts upp på tork bakom huset.

Nuförtiden är dock ateljén full av Annas mycket dekorativa keramik.

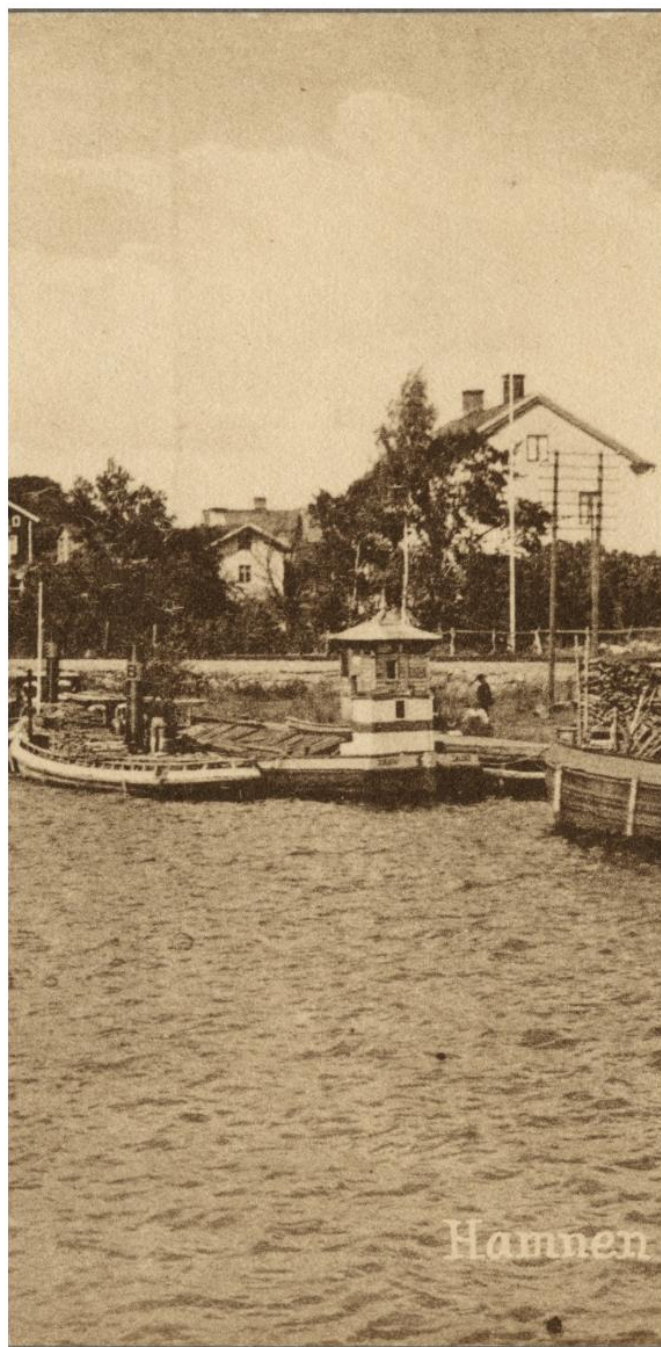
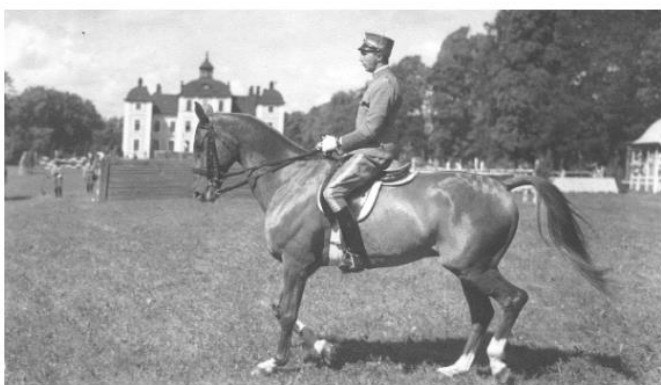

Foto: Eilert, som själv står utanför slottet på översta bilden t.v. Sedan hamnen i Strömsholm, dvs. den plats som vi nu kallar Borgåsund, ett vackert vykort taget vid strömmen i Strömsholm samt rytturen von Blixen-Finecke på hästen Master Rufus.

Der råder ingen brist på bilder signerade Eilert. Men något samlat arkiv finns inte. Sven-Eriks döttrar har sålt sin pappas "reportagearkiv" och ett urval av dessa bilder presenteras fortlöpande på Facebook-sidan ***Du vet att du är från Surahammar när...***

Oscar och Arnes bilder finns i Arnes familjs ägor.

Anna Eilert är utbildad på Konstskolan i Västerås och på Konstfack i Stockholm. Hon har ställt ut sin keramik på många platser under en nästan 40-årig karriär.

Hon arbetar i hemmet i Odensvi, medan den gamla ateljén i Strömsholm fungerar som utställningslokal. Hon har öppett i

ateljén under den årliga Konstrundan i Kolbäcksådalen samt under de återkommande Strömsholmsdagarna i juni då ridsportentusiaster från hela landet finns på plats.

Ovan: I fönstret till ateljén sitter 77 oexponerade glasplåtar från Oscars ateljékamera. Innanför burspråket står exempel på Annas konst.

Anna Eilert i den gamla fotoateljén omgiven av en liten del av sin keramik, skapad enligt den japanska raku-metoden. I handen har hon ett foto på sig själv och systemen Kerstin i unga dagar.

En häst, tre fotografer: Arne, Sven-Erik och Oscar Eilert utanför stallet i Strömsholm.

En hedersbevisning till hästfotografen

Vid mitt besök i juni 2022 ställer sig två hästar – en vit och en brun – som på beställning i skuggan nedanför ett träd bakom ateljén.

På bilden syns dock mest den vita.

Tack till Anna Eilert för bilder ur familjealbumet. Tack också till hennes syster Kerstin.

Kallelse till höstmöte 2022

Söndagen den 20 november kl. 14:00 i hembygdslokalen

Program

**Anna Eilert berättar om sin far, farfar och farbror,
alla fotografer med efternamnet Eilert.**

Du blir bjuden på kaffe/te med bullar och kakor

Hjärtligt välkommen!

Öppet hus i hembygdslokalen på Stationsgatan 12 varje tisdag mellan 13:30 och 16:30. **Vi behöver fler värdar för denna trivsamma och populära eftermiddag. Anmäl dig till Lena på telefon 070 668 88 77.**

Värva gärna nya medlemmar och kom ihåg att våra amstasmycken är vackra och omtyckta presenter.

Anmäl din e-postadress till info@kolbacksbygden.se för uppdateringar och information om hembygden.

Stationsgatan 12, 734 50 Kolbäck
www.kolbacksbygden.se
info@kolbacksbygden.se

